

Posudek vedoucí diplomové práce

Jméno diplomanta: Gabriela Tlapová

Téma práce: Rušená držba

Rozsah práce: 88 stran

Datum odevzdání práce: listopad 2017

1. Aktuálnost (novost) tématu: Zvolené je aktuální a nové, protože držba vstoupila do našeho právního řádu v celé své šíři po dlouhé době teprve nedávno. Soudím, že bude ještě nějakou dobu trvat, než toto téma aktuálním být přestane.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje, jejich zpracování a použité metody: Zvolené téma je poměrně dost náročné jak na teoretické znalosti, tak také na kvantitu vstupních údajů, zejména pokud diplomantka zkoumá dané téma v takové šíři, lze říct komplexně (zabývá se nejen rušením držby, ale i podstatou držby atd.). Diplomantka pracovala s řadou vstupních dat, kromě literárních zdrojů využila ve značné míře i judikaturu. Prokázala, že nabyla dostatečné teoretické znalosti a dokáže toho dobře využít. Zpracování látky bylo náročné.

Diplomantka pracovala metodou analytickou, historickou a srovnávací, ale také induktivní a deduktivní.

3. Formální a systematické členění práce: Předložená práce je rozčleněna do čtyř velkých kapitol, které jsou dále členěny, a závěru. Kupodivu chybí úvod! Kromě uvedeného jsou v práci všechny požadované části absolventských prací. V první kapitole se autorka zabývá právní problematikou držby v současnosti, v druhé v historii. Pokud jde o první kapitolu, nelze s autorčinými apodiktickými tvrzeními dobře souhlasit – mám na mysli především „věcná práva, která plní závazkovou funkci“, odmítnutí držení práva odpovídajícího služebnosti, „vlastnické právo vznikne tím, že dojde k uchopení složky zvané *corpus* ... a je projevena vůle držet věc pro sebe, nazývaná jako *animus* ...“ (řekla bych, že autorka klade slova vedle sebe a neuvažuje nad jejich smyslem), „výkonem ! práva! držby“ a také následující slova (držby je třeba se ujmout, vykonávání je pak nutné pro vydržení!), atd. Na několika místech se diplomantka vyslovuje způsobem, který svědčí o tom, že jde o převzetí textu někoho jiného – ale citováno není! (tak např. bod 1.2.2., 1.3.,). Snad Josefa Fialy? V druhé kapitole (ale podobně i v té první na několika místech, např. 1.4.1.) je třeba poukázat na to, že autorka má, pokud jde o zdejší historii institutu držby jisté nedostatky: ačkoli v bodu 2.4.1. správně vykládá obsah novely OZ 1964, na několika místech tomuto bodu předcházejících (poprvé na str. 8) vůbec postupný vývoj neregistruje, a OZ 1964 bere jako zákoník existující od počátku v jediné podobě, totiž té poslední (před přijetím OZ 2012)! /za všechny případy

srov. např. str. 26 nahoře nebo 62 nahoře/ Na okolnost, že OZ 1964 několikrát novelizován, byla diplomantka upozorněna. Tento chybný postoj autorky je v práci patrný navzdory tomu, že práce obsahuje zvláštní kapitoly věnované jednotlivým etapám vývoje OZ 1964. Zmíněná chyba byla nejspíš založena již ve SVOČ.

Třetí kapitolu své práce věnuje diplomantka ochraně držby v platném právu. První tři kapitoly, zdá se, mají přípravný charakter vůči kapitole čtvrté, která je věnována rubrikované problematice. Problematiku pojala autorka z procesněprávního hlediska, zabývá se jednotlivými prvky řízení o žalobě z rušené držby. Do značné míry nelze tuto chybu přičítat jen diplomatce, neboť zákonná ustanovení v občanském zákoníku upravující trojí druh zásahů do pokojné držby a občanském soudním řádu jsou velmi obtížně společně uchopitelná.

Konečně bod desátý 4. kapitoly obsahuje stručný pohled na současnou rakouskou právní úpravu.

4. Kritéria hodnocení práce

4.1. Splnění cíle práce: V kapitole první naznačené cíle byly splněny.

4.2. Samostatnost při zpracování tématu: Diplomantka pracovala samostatně, a to jak při výběru literatury a dalších zdrojů, tak při vlastní přípravě textu.

4.3. Logická stavba práce: Celková logická stavba práce je velmi dobrá, také jednotlivé kapitoly jsou logicky dobře uspořádány.

4.4. Práce s literaturou (využití cizojaz. lit.), citace: Autorka pracovala s literaturou náležitě. Výběr použité literatury je standardní. Autorka pracovala také se zahr. zdroji. Literatura není strukturována, komentáře, učebnice, monografie, stati – všechno dohromady! Musela jsem např. obtížně počítat, že v práci je 13 statí. Podotýkám, že ve výčtu literárních výstupů jsou uvedeny i prameny, s nimiž diplomantka zjevně nepracovala (v práci na ně neodkazuje), přitom např. Spáčilova stať z roku 2014 (Právní rozhledy) by pro rubrikované téma mohla přinést cenné informace.

Diplomantka sice uvádí na dvacet rozhodnutí NS ČR, ale namísto dne přijetí rozhodnutí opakovaně a zbytečně uvádí místo v informačním systému!, když přece tato rozhodnutí lze hledat i jinde, a kromě toho Nejvyšší soud má i svůj vlastní systém.

Poznámkový aparát je sice bohatý, ale odkazy jsou neúplné, čili zdroje jsou nedohledatelné (např. Knapp, V. 1993 – zřejmě odkaz na Knappův článek z roku 1993; nelze ale chtít od čtenáře, by listoval v celém článku a hledal dotyčné místo!). Z tohoto důvodu není dobře možné uzavřít, že poznámkový aparát je veden lege artis.

Toto hodnocení podporuje i to, že v práci nacházím místa, která se dovolávají někoho jako autora názoru, popř. místa obsahující zcela zřejmě cizí názor, a odkaz schází (srov. např. str. 53 – Knapp).

4.5. Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu): Autorka analyzovala téma v řádné hloubce a pro účely práce tohoto druhu víc než dostatečně.

4.6. Úprava práce: Bez zásadních připomínek. Práce je přehledná.

4.7. Jazyková a stylistická úroveň: Diplomantka pracuje slušnou češtinou, vyjadřuje se srozumitelně. V obou směrech práce vykazuje určité nedostatky. Např. hned v úvodu se lze položit otázku, jak vlastně autorka rozumí slovu „pojetí“ atd.

5. Případné další vyjádření k práci: Především je třeba konstatovat, že neexistence úvodu stěžuje uchopení předloženého textu; úvodu má totiž za úkol uvést čtenáře do problematiky, nastínit systematiku práce a zdůvodnit ji, stanovit cíle práce. Chybí-li úvod, čtenář musí mít za to, že autor bude zvolenou problematiku vykládat, aniž by chtěl být nějak prospěšný např. sdělením něčeho, co čtenář dosud nevěděl, atd. Je ale také možné, že roli úvodu má hrát první (nečíslovaná) část první kapitoly, kde autorka jednak hodnotí OZ 2012, jednak v jediné větě sděluje, co si práce „bere za cíl“: má to být prozkoumání nově upraveného pojetí držby se zaměřením na problematiku tzv. jejího rušení. Jinak řečeno, autorčiným cílem je analýza.

Nevím, proč autorka váhá nad tím, co jsou to osobní práva. Tato otázka je předmětem standardního výkladu občanského práva a není nijak sporná ani pochybná; kromě toho, právo na ochranu osobnosti není osobní, ale osobnostní právo!

Autorka se mýlí, pokud jde o řešení nabytí držby nemovité věci. Smlouva v písemné formě, která postrádá vklad do KN, je ten nejobvyklejší titul nabytí držby nemovité věci (srov. § 991 a § 1090). Titul je totiž platný, jen došlo k převodu vlastnického práva!

Bez vážného důvodu souvisejícího s rubrikovanou tematikou se autorka na deseti stranách podrobně zabývá problematikou poctivé držby. Jedná se o vybočení z tématu, které rozhodně kvalitě práce neprospívá, a spíše budí otázku, co k tomu autorku vedlo. Bohužel je tento bod bohatý na různá pochybení a omyly. Vycházejí vesměs z toho, že se autorka nechala svést výrazem „poctivá“ (roz. držba), jakož i povrchními názory některých autorů, a nečetla tedy na tomto místě OZ 2012 „dobrou víru“, která tam po právu už od dob římského práva patří.

Mezi chyby dále patří, tvrdí-li autorka, že „koupí získávám titul ...“ - ale titulem držby je sama kupní smlouva! Je nesprávné dovozovat, že pokud Eliáš mluví o tom, že „DV se posuzuje se zřetelem ke všem okolnostem“, tvrdí tím samým, že DV nelze definovat obecně.

První věta v bodu 1.4.2.1. je nesrozumitelná - zřejmě kvůli nějaké chybě v psaní. Bude zapotřebí, aby autorka vyložila smysl.

Na str. 20: autorka reflektuje § 995 s tím, že chybně stanoví fikci, i když o fikci nejde, a argumentuje tím, že dotyčná konstrukce zjevně odporovala skutečnosti. Zapomíná, že fingovat lze cokoli, čili nejde nutně o opak skutečnosti (roz. vytvoří se něco, co by jinak podle práva nebylo /to, že je držitel v dobré víře, se presumuje až do právní moci rozhodnutí, podle něhož se s jistotou stanoví, že držitel v DV není; proto je třeba fingovat, že v DV není už od dojití žaloby, aby se zvýhodnil žalobce, o němž se předpokládá, že má lepší právo, zejm. že je skutečným vlastníkem).

Str. 23 - 1.4.2.5. - figura: neplatný nebo domnělý titul - převod od nevlastníka

- neplatný právní titul - je na první pohled vadná.

Str. 25 nahoře - dovození ve větě „V takovém případě bude ...“ je chybné. Je třeba, aby se diplomantka touto otázkou dále zabývala, otázka bude diskutována při obhajobě.

Str. 27 - „povinnost důkazního břemene“ = povinnost důkazní povinnosti!; nejen poctivost /tj. dobrá víra/ při nabytí, ale poctivost /tj. DV/ po dobu držení!

Str. 29 - „držba jako faktický stav a má slabší postavení než právo vlastnické“??

Str. 52 - rušení držby nelze směřovat s omezováním, natož pak „ve výkonu držení práva“! Rušení je právě jen a pouze rušení. To nakonec nepochybně vyplývá z příkladů rušebních činů na str. 53.

Str. 57 - soud nepřihlíží k námitce, ale k uplynutí lhůty!; nejde o nepřípustnost námitek pro soud - jde o nepřípustnost vznést námitku

Str. 65 - autorka tu mluví o tom, že žalobce je povinen prokázat svoji držbu. Ve skutečnosti však držbu prokazovat nebude, protože je přesvědčen, že je vlastník. Co tedy musí žalobce tvrdit a dokazovat? K obhajobě.

V celé práci se objevuje chybně výraz „strana“, což odporuje povaze držby. Je to dáno tím, že diplomantka se nesprávně nechala vést procesualistickým pojetím ochrany držby (viz již výše).

Celkově práci hodnotím jako velmi dobrou. Předložené analytické výklady odpovídají skutečnosti, kterou nelze než hodnotit s kritickými připomínkami a námitkami. Autorka často uvádí svá vlastní dovození, resp. soudy a názory.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě:

1/ viz výše v textu

2/ na str. 29 je odstavec začínající slovy „obč. zák. stanoví ...“. Při obhajobě se diplomantka vypořádá s otázkou § 992 odst. 3 a contr. § 996.

7. Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě: Vzhledem k tomu, že předložená diplomová práce splňuje požadavky kladené na práce tohoto druhu, a to jak po stránce obsahové, tak po stránce formální, doporučuji práci k obhajobě.

8. Navržený klasifikační stupeň: velmi dobře.

V Praze dne 30. prosince 2017

doc. JUDr. Michaela Hendrychová, CSc.
vedoucí diplomové práce